

NEDELJA IN SLOVENSKI VERNIKI

JANEZ JUHANT

Za nami je referendumska nedelja, v kateri je večina volivcev odločila, naj bodo trgovine ob nedeljah zaprte. Zraven pa je to nedeljo zaznamoval tudi rekorden obisk v odprtih trgovinah. Presenetljiv je pozitiven izid referenduma kljub močni propagandi Mercatorjevega lobija, ki je pravzaprav povzročil referendum. Zraven se je vmešal še Urad za varstvo potrošnikov, ki stalno tarna, da nima denarja, zdaj pa je kar naenkrat po medijih spuščal oglase, ki po elektronskih medijih stanejo milijonske vsote. Kakor vedno ob volitvah in referendumih, se je tudi tukaj znova pokazalo, kdo ima denar in kdo lahko vlada tej deželi na političnem, gospodarskem in drugih področjih, čeprav se račun kljub temu ni iznesel tako, kakor so predvidevali veliki botri v ozadju. Seveda bo bitka za Merkatorjeve delavke še zahtevna in zdaj je na potezi država, da čimprej izpelje zahtevo volivcev in omogoči evropsko primerljive razmere tudi na tem področju. Seveda tudi to ne bo odpravilo vseh anomalij, ki se dogajajo ne samo v Merkatorjevih trgovinah, ampak tudi po drugih podjetjih. Delavec namreč spet nosi največjo težo pri ustvarjanju bogastva, ki se steka v roke maloštevilnih. Podobno se je dogajalo po svetu pred dobrimi sto petdesetimi leti, komunizem je postavil vse na glavo in zdaj smo priče, kako počasno in zahtevno je to urejanje.

Slovinci zdaj v skladu s svetovnimi pragmatičnimi in največkrat izkoriščevalskimi trendi skušajo podobno kakor drugi sodobni potrošniki iz teh razmer čimveč iztisniti. Sredstva za mnoge niso vprašljiva. Žal pa imajo zato prednost tisti, ki so se v preteklosti utrli v revolucionarnih metodah. Ni nujno, da so bili ravno komunisti, sistem je omogočal, da ljudje lahko z lažmi, nasiljem in drugimi neetičnimi sredstvi in načini uveljavljajo svojo moč v družbi, kakor je učila revolucionarna logika. Ko so zavore sistema popustile, je ostal le še boj, kjer imajo prednost tisti, ki so bili najbližji sistemskemu vzvodom. Zato še danes ostajajo na vseh področjih naše družbe v veljavi formalne in neformalne povezave iz bivšega sistema. Kakor potrjuje objava dosjeja udba.net, je partija svoje sodelavce nabrala po vseh področjih življenja in ustrahovanje, prisila in zvijača nista poznala meja, kako zavezati ljudi pokorščini in sodelovanju. Ker so glavni akterji Partije še vedno na vitalnih položajih družbe, seveda te povezave delujejo naprej. Z njimi se postkomunistična nomanklatura prizadeva ohraniti oblast in še naprej dirigirati politiko, gospodarstvo in vsa področja življenja. Zato ob referendumu ni bil problem npr. Leclerc ali Interspar, pač pa le Merkator, kjer ima svoje zaledje tudi bivši šef partije.

Druga pomembna zadeva ta teden pa je brez dvoma glasovanje ob četrtkovi oddaji Trenja, v kateri je glasovalo kar 36.000 gledalcev in od teh se jih je 75 % izjasnilo, da pri nas nestrpnost do Cerkve narašča. Problem je še bolj zapleten kakor nedeljsko delo. Še sama predpostavka nekaterih udeležencev razprave, da je Cerkva v času demokracije postala moteč element naše družbe, razodeva več družbeno zelo perečih in nerazrešenih problemov. Ni skrivnost, da nekateri ude-

leženci izhajajo iz kroga Zdenka Roterja, ki se je petdeset let boril proti veri in preganjal duhovnike, zdaj pa v Centru za raziskovanje javnega mnenja skupaj z Nikom Tošem in sodelavci skrbi za ustvarjanje takega razpoloženja v družbi, da bo sedanja iz partije izvirajoča nomenklatura ostala čim dlje na oblasti. Že v Nacionalnem Kurikularnem svetu za prenavo šolskih vsebin sem poudaril, da se ne bom sprijaznil s tem, da bodo o vlogi (moje) vere in Cerkve govorili in določali tisti, ki so jo v komunizmu zatirali in hoteli dolgoročno uničiti. Seveda je tako negativno razpoloženje do vere in Cerkve zaradi družbeno-politične prevlade bivših oblastnikov ostalo tudi v demokratični Sloveniji. To pogojuje tudi klimo odnosa do vere in Cerkve. Predvsem pa je to del problema naše demokracije, ki je na mnogih mestih še vedno pod kontrolo omenjenih ljudi in ti seveda večkrat nezavedno narekujejo podobno sovražno držo do vernih, zaradi česar si posamezniki lahko nekaznovano privoščijo nesramne žalitve ali celo fizične napade na simbole vernikov. "e državne ustanove, ki bi morale zaščititi pravice državljanov in seveda tudi vernih tega ne storijo, potem smo priča neredu. "e oblast in sodstvo ne opravljata svojega poslanstva v skladu s svojimi pooblastili, potem posameznik ni več zaščiten. To velja seveda v tej klimi, ki vlada pri nas tudi za verne kakor seveda za vse posebno prikrajšane državljane, pa naj bodo to Merkatorjeve delavke ali tujci ali pa družine s številnimi otroki, ki jim država noče dati večjega socialnega varstva. O zaščitenosti osebnih pravic zgovorno pove tudi, da na omenjeni okrogli mizi o strpnosti ni bilo ne varuha človekovih pravic Hanžka ne koga od njegovih sodelavcev. Sam sem opozoril na to, da je problem strpnosti mogoče urejevati samo z ustreznim delovanjem države, z uveljavljanjem demokracije in spoštovanjem pravic državljanov. Državljanji bodo manj nestrpni, če bodo imeli urejeno državo, ki ne ponižuje človeka, kakor pravi filozof Avishaj.

Državni sistem si mora s svojimi ustanovami prizadevati za delovanje pravne države, za uveljavljanje demokracije in tako za uravnoteženo urejanje družbenega življenja tako, da si ne bi skupine prisvojile monopola nad družbenimi področji. Tudi gospodarstvo ne more biti uspešno, če imajo od njega pretežne koristi samo nekateri, medtem ko so drugi zapostavljeni. Kristjani pa bomo kot pomemben del civilne družbe morali pokazati več poguma in pravičnosti, da na vseh področjih praktično uveljavljamo svoje poslanstvo. Nič ne pomaga, če se npr. kristjani v politiki sklicujejo samo na svojo vero in Cerkev, praktično pa niso pripravljeni za uveljavljanje krščanskih drž v politiki nič tvegati. Tega ne more izboljšati tudi noben dekret iz Rima, pač pa le prizadevanja pokončnih in odločenih demokratov, ki so - kakor pravi Jacques - pripravljani iz svoje vere postaviti tudi družbene alternative, v politiki, gospodarstvu in v osebnem in družbenem življenju sploh. Samo odločena drugačnost pokončnih kristjanov in drugih demokratov bo lahko spet posvetila nedeljo, napajala družbo s strpnostjo in pravičnostjo ter namesto logike revolucije in liberalne nasilnosti, uveljavljala etičnost kot podlago zdrave družbe.

Radio Ognjišče

Prešteti že 99,9 odstotka glasovnic, zmagovalec je pobudnik referenduma

Delni neuradni izidi Republiške volilne komisije po prešteti 99,9 odstotka glasovnic so pokazali, da je pobudnik zakonodajnega referenduma o odpiralnem času prodajaln, sindikat delavcev v trgovini, dobil razmeroma trdno podporo volivk in volivcev. Za omejitve odpiralnega časa prodajaln ob nedeljah, kakor ga predlaga omenjeni sindikat, je namreč glasovalo 57,5 odstotka volivcev, proti jih je bilo 41,7 odstotka, neveljavnih pa je bilo 0,8 odstotka oddanih glasovnic. Po nepopolnih podatkih je glasovalo dobrih 444.000 volivcev ali 27,5 % od nekaj več kot 1,6 milijona, kolikor jih je imelo to pravico. Uradni izidi referen-

duma bodo znani 30. septembra, potem ko prispejo tudi glasovnice iz tujine; pričakujejo jih okrog 700.

V vseh osmih volilnih enotah so volivci večinsko podprli pobudnike referenduma in glasovali za omejen odpiralni čas trgovin ob nedeljah, med skupno 88 volilnimi okraji pa je kar nekaj takih, kjer so volivci sicer tesno, a vendarle večinsko obkročali „proti“. Med njimi so Jesenice (50,7 odstotka proti), Piran (52,4 odstotka proti) kar pet od skupno 11 volilnih okrajev v Ljubljani Center, trije volilni okraji v Ljubljani Bežigrad, na Celjskem volilni okraj Ravne (52,6 odstotka proti), v novomeški volilni enoti Hrastnik (58 odstot-

kov proti) in Trbovlje (kar 60 odstotkov proti), v mariborski in ptujski pa okraj „proti“ sploh ni bilo.

Sicer pa so z ministrstva za gospodarstvo pred referendumom sporočili, da je sedanja ureditev 17. člena zakona o trgovini, ki ureja obratovalni čas prodajaln, po njihovem mnenju ustrežna. „Znotraj te ureditve bi lahko vsebinsko dosegli enako rešitev, kot jo predlaga referendumsko vprašanje.“

V Argentini je na veleposlaništvu volilo 209 volilcev in je referendum izpadel 166 glasov za omejitve in 43 proti, volilo pa je enako kot v Sloveniji, okoli 20 procentov volilnih upravičencev.

Peterle kandidat za Evropejca leta

Med kandidati za Evropejca leta 2003, nagrade, ki jo po izboru bralcev vsako leto podeljuje tednik European Voice, je tudi Slovenec Lojze Peterle. Za častni naziv se poteguje skupaj 50 posameznikov, ki so v minulemu letu najbolj zaznamovali evropsko prizorišče. Zmagovalec v glavni kategoriji bo znan 2. decembra, prav tako tudi zmagovalci desetih posebnih kategorij.

Peterle je nominiran v kategoriji Dosežek leta, enako kot vsi drugi nominiranci pa se poteguje tudi za Evropejca leta. Alojz Peterle, nekdanji slovenski premier, ki se je kot prvi uradnik iz držav kandidat prebil v hodnike moči EZ, in sicer kot član predsedstva konvencije o prihodnosti povezave, je zapisano v kratki obrazložitvi nominacije.

Alojz Peterle je ob nominaciji dejal, da je k temu verjetno največ prispevalo njegovo delo pri oblikovanju osnutka evropske ustave v konvenciji, pa tudi njegovi številni nastopi tako v akademskih krogih kot tudi v okviru civilne družbe. Po Peterletovem mnenju je bilo njegovo delo med predstavniki medijev očitno dobro opaženo, obenem pa je poudaril, da je bil v predsedstvo konvencije izbran ne le zaradi podpore kolegov iz Evropske ljudske stranke, ampak tudi drugih političnih skupin, kar je gotovo pritegnilo pozornost. Peterle je še dejal, da nominacije nikakor ni pričakoval, zato je ob njej presenečen in hkrati počaščen.

Slovenski poslanec se je tako v svoji kategoriji kot tudi nasploh znašel v ugledni družbi. Skupaj z njim se za dosežek leta potegujejo še italijanski premier Silvio Berlusconi (ker je preživel vse kritike), prihodnji šef Evropske centralne banke Jean-Claude Trichet (ker se bo zavihtel na čelo ECB

kljub obtožbam o nepravilnostih), generalmajor Pierre Maral (za vodenje prve vojaške operacije EZ v Makedoniji) in malteški premier Eddie Fenech Adami (ker je Malto pripeljal v EZ).

Ob dosežku leta bodo bralci European Voice izbirali še komisarja leta, poslanca leta, državnika leta, diplomata leta, vizionarja leta, kampanjo leta, poslovneža leta, časnikarja leta, nedržavljana leta, vsi nominirani pa se bodo potegovali še za glavno nagrado, Evropejca leta.

Razglasitev zmagovalcev bo 2. decembra v bruseljski palači Egmont, European Voice pa bo skupino 50 odličnežev predstavil tudi v posebni brošuri. Vsi zmagovalci bodo prejeli kipec ter ček, ki ga bodo podarili svoji najljubši človekoljubni organizaciji. Omeniti velja še, da European Voice nagrade podeljuje tretjič, Peterle pa je prvi slovenski kandidat.

O nerešenem pravnem položaju Cerkve

V Celju je bila izredna seja Slovenske škofovske konference (SŠK), na kateri je bil prvič navzoč tudi novi apostolski nuncij v Sloveniji Santos Abril y Castelló, ki je v Slovenijo prispel 9. aprila. Predsednik SŠK Franc Rode mu je predstavil razmere v Cerkvi na Slovenskem in izpostavil nekatera odprta vprašanja v odnosu do države, posebej še vedno nerešeni pravni položaj katoliške Cerkve. Nuncij Abril je izrazil pripravljenost za krepitev vezi med lokalno Cerkvijo in Svetim sedežem ter za tesnejše sodelovanje z državnimi oblastmi pri iskanju rešitev nerešenih vprašanj.

GLEJ...

POGOVOR S KARDINALOM
AMBROŽIČEM..... 280. LET
FRANCA ZORCA..... 450 LETNICA PREŠERNOVE
ŠOLE NA PRISTAVI..... 3POROČILO O DELOVANJU
SLOGE..... 3

Torontski nadškof, kardinal dr. Alojzij Ambrožič, edini Slovenec danes s kardinalsko častjo, posebej za Večer

Nekateri so mislili, da bo Cerkev stara mati v mini krilu

Maševali ste že za po vojni pobite. Zamolčani mrtvi zdaj imajo pravico do groba, obenem pa jih je zakon spet zavil v molk. Ker bo pisalo, da so umrli v povojnih usmrtitvah. Politična trgovina je odnesla revolucionarno nasilje.

"Dejstvo je, da so izginili ljudje. Pred leti sem v Torontu srečal nekega svojega sošolca. Mlad domobranec je bil in kot mladoletnik izpuščen. Ko sem ga vprašal, kdaj je izvedel, kaj se je zgodilo z drugimi, je rekel: ko sem prišel v Toronto. Nikdar se ni tukaj o tem govorilo, vse je bilo tako grozno zastrašeno."

Brez izrecne omembe Boga bo očitno evropska ustava. Vatikan ni zadovoljen, v krogih slovenske katoliške cerkve je bilo to prevedeno v zanikanje krščanskih korenin Evrope, tudi zaradi globalnega strahu pred islamom. Kaj pravite z druge celine?

"Po pravici povedano, ne vem, kaj ima s tem opraviti islam. Težko pa govorim o Evropi brez krščanstva. Evrope brez krščanstva ne bi bilo! Da bi ta element zanikali ali opustili, se mi zdi čudno. Osnove evropske družbe so krščanske. Srednji vek kot mati novega veka je bi ustvarjen po samostanih. Glavni vzor zanikanja vidim v razsvetljenstvu, ideološki struji 18. stoletja v Franciji. Francozi so se tudi zdaj zelo upirali."

Kot je iz Francije uvoženo politično nerazlikovanje laičnega in laicističnega, ko gre za umeščanje Cerkve v koordinate države in družbe?

"Čevelj je na drugi nogi. Država se vtika v Cerkev! Država jo napada, država želi, da Cerkev spremeni svoje gledanje. Amerika je prva razglasila nevtralnost države v razmerah, ko obstaja več različnih Cerkva. Zdaj pa se mi vedno bolj zdi, da je nasprotno. Saj hočejo vest ločiti od države! Krščansko vest. Ne Cerkev. Samo ena, sekularistična vest naj bi imela pravico do javnosti, to pa se mi zdi nesprejemljivo."

Včasih bi želel imeti katekizem sekularizma. (Smeh.) Nekateri principi, ne vem, na kakšen način, sprejme kot absolutne. Človeško svobodo razume kot popolno, absolutno. Sebičnost je omejena po sebičnosti drugih. Človeška svoboda pa ni absolutna, ker človek ni absolutno bitje."

Tudi v Kanadi sta Cerkev in država ločeni. Ali boljše: Cerkve in država.

"Zelo strogo."

Kaj to pomeni?

"To je v osnovi angleška protestantska družba. In osnovno krščanska družba še vedno. V naši provinci, v Ontariu, kot v večini Kanade, imamo tako imenovane katoliške šole. To so javne šole. Davek, ki ga katoličan plača, je namenjen katoliškim šolam, denar iz žepa katoličana ne neha biti katoliški, ker je prišel iz žepa. Tako je že 150 let. Starši se imajo pravico odločiti, v katero šolo bo šel otrok. Verouk je del programa in v Ontariu 90 odstotkov katoliških otrok hodi v katoliške šole. Svoje dni so bile javne šole v glavnem protestantske. Sedaj niso, nimajo kake javne morale in marsikaj kristjan pride k meni, ker bi otroka rad dal v katoliško šolo. Ampak ne more, to pravico imajo samo katoliški starši. Ljudje pa hočejo svoje šole."

V javni šoli pa verouka ni?

"Javna šola je v osnovi agnostična. Šolska borba proti vsakemu verskemu vplivu je bila močna. Čeprav: če je nekje veliko budistov, zakaj pa v šoli ne bi imeli budizma?"

Zdi se, da je temeljni slovenski nesporazum na liniji država-Cerkev v

neenakem dojemaju moralnega in političnega. Za državo je hitro vse politika in prestop ločitvene meje. Recimo ob ambiciji, da župnijski verouk postane obvezni izbirni predmet v javni laični šoli. V redke šole s koncesijo, kjer je konfesionalni pouk dovoljen, a le zunaj javne službe, pa po cerkvenem štetju hodi le kakšen odstotek šolarjev.

"Nevtralna šola je mit, ne obstaja! Ne živimo brez ideologije. Če šola prizna, da je krščanstvo važna komponenta družbe, ima to za otroka izreden pomen. V Kanadi se v Cerkvi stalno izmikamo vsaki strankarski politiki. So pa ideološke stvari. Prav sedaj teče debata, kaj je poroka, ali se homoseksualci lahko poročijo, ali je to isto kot poroka med moškim in žensko. Ko pa katerakoli stvar postane javna, je že politična, to je neizbežno. Kristjani pa zahtevajo, da škof nekaj reče. Včasih se strinjamo z laburisti, drugič z liberalci, to ni odvisno od strankarske pripadnosti."

Pa istospolna poroka?

"Homoseksualca spoštujem kot človeka, kot takega ga moram braniti, to pa ne pomeni, da bom sprejel vse, kar si želi. Tudi jaz si želim marsikaj, ampak vem, da ni prav. Homoseksualcem smo včasih delali krivico, družba jih je prezirala. To so vsrkali in zdaj bruha iz njih, hočejo se izenačiti z drugimi. Tu pa ni vse sprejemljivo. "e država prizna določene pravne pravice homoseksualnemu partnerju, se v to ne bom vtikal. Vprašal pa bom, zakaj potem ne dve sestri ali brat in sestra, stric in nečak. Ali je res treba biti seksualno aktiven, da ima človek različne pravice?"

Pod kožo razrastu, kot pravite, praktičnega, ljudskega ateizma bi rada prišla. Se je zgodil, ker so, v Sloveniji recimo, najprej različni totalitarizmi, potem pa še kapitalizem omajali verjetje, da je Bog svet ustvaril za vse?

"Največji sovražnik naših učiteljev pri vzgoji je televizija. To je današnja prižnica. Stvari ponuja kot samoumevne in človek jih ima raje kot tiste, o katerih se pridiga. Nekaj časa bo trajalo, da ljudi postavimo na pravo mesto. Tendence francoskega razsvetljenstva se še širijo. Morda bo to čez sto ali dvesto let nenadoma propadlo, tako kot je komunizem. V tem smislu je Rode dobro izbral svoje geslo: „Stati inu obstati“. (Smeh.)

Ko hodite po Ljubljani, pogrešate mošejo?

"Ne vem, koliko jih je v Torontu. Bil sem v nekaterih in nekaj je zelo impozantnih. V Kanadi je to odvisno od poštovanosti ljudi. Pravico imajo kupiti zemljo in graditi."

Po podatkih z interneta je mošej, islamskih kulturnih centrov samo na območju Toronta kakšnih petdeset.

"Zelo možno."

Vanessa Čokl
KONEC

O meji s Hrvaško

V Dnevniku TV Slovenija so predstavili dokument, v katerem naj bi bila določena meja slovenskega ribolovnega območja. Gre za odlok, ki je slovenskim obalnim občinam že leta 1991 zagotavljal nadzor nad ribolovom nad celotnim in celovitim Piranskim zalivom vse do rta Savudrija. Odlok o morskem ribištvi je po navedbah TV Slovenija leta 1987 sprejela tedanja skupnost obalnih občin Koper. Nihče mu ni nasprotoval, nihče ga ni preklical in je torej veljal tudi ob razpadu nekdanje države, kar je „ključni pogajalski datum“, kar se tiče pogovorov o slovensko-hrvaški meji. V tem odloku je prvič določeno, kje so meje ribolovnega območja, ki sodi k Sloveniji.

V omenjenem dokumentu je zapisano, da slovensko ribolovno morje seže od rta Debeli Rtič do rta Savudrija. Meja ribolovnega območja, za katerega so bili v celoti odgovorni slovenski organi, je potekala eno miljo od obale.

V natančni karti, ki je priložena odloku, ni „ne duha ne sluha“ o kakršnikoli delitvi Piranskega zaliva niti o sredinski črti. Sporazum o meji Račan-Drnovšek je bil potemtakem tudi za Slovenijo kompromis, in to ne le glede meje na morju, saj obstaja že nekaj dokumentov, ki kažejo na kompromise tudi pri meji na kopnem. Ob tem so omenili odlok o krajinskem parku Sečovlje, ki ga je leto pred osamosvojitvijo sprejela občina Piran.

To so zgodovinske okoliščine, ki jih mednarodne konvencije upoštevajo in so lahko pogajalski adut, da se pogovori o meji vrnejo na začetek ali pa se tehtnica nagne k mednarodni arbitraži.

ŠIMONVIČ: HRVAŠKA JE DOBILA JASNA OPOZORILA

Hrvaška je v Bruslju na pripravljalnem sestanku za ministrsko konferenco o trajnostnem razvoju ribištva v Sredozemlju, ki bo novembra v Benetkah, dobila jasno opozorilo, da je ob mednarodnem pravu o širjenju jurisdikcije v Jadranskem morju treba upoštevati tudi interese drugih držav, je po koncu tridnevnega srečanja povedal vodja hrvaške delegacije Šimonovič.

EZ je Hrvaško tudi pozvala, naj sporna vprašanja rešuje v dialogu z drugimi državami, prav tako pa tudi, da naj z morebitnim odločanjem za širjenje jurisdikcije počaka do Benetk.

Predsednik hrvaške stranke Demokratski center (DC) Mate Granič je ocenil, da je mednarodni položaj Hrvaške letos znatno slabši kot lani in da je kandidatura Hrvaške za vstop v Evropsko zvezo pod vprašajem.

Glede vprašanja EEZ je Granič poudaril, da je hrvaškemu premieru Račanu najverjetneje nekdo namignil, da obstajajo pogoji za razglasitev EEZ, vlada pa je nato začela pogajanja z Italijo in Slovenijo, čeprav diplomacija predhodno ni opravila svojega dela.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TINE DEBELJAK

Ker je stalni pisec te rubrike Tone Mizerit v Sloveniji, bomo skušali pregledati le nekaj važnejših dogodkov v državi.

VOLITVE

Zadnje nedeljo so potekale volitve v nekaterih argentinskih provinciah. Nič čudnega ni bilo, da so peronisti zmagali skoraj povsod. Zanimivo pa je bilo razmerje med posameznimi strujami v samem peronizmu. V provinci Misiones je zmagal doseđani guverner Rovira, ki ga je podpiral predsednik Kirchner, protikandidat iste stranke, ki ga je podpiral bivši predsednik Duhalde, ki je vodja stranke, pa je jasno izgubil. Tudi v provinci Corrientes je peronizem močno zmagal. Prejšnji peronistični kandidat Feris pa je dosegel tako malo, da bo izginil iz političnega življenja.

Kirchnerju to pride prav, ker si počasi gradi lastno moč v stranki, ne glede na Duhaldeja. V parlamentu hoče imeti dovolj poslancev, ki odgovarjajo njemu, da ne bo odvisem od vsake muhe današnjih vodij to je Duhaldeja.

V glavnem mestu je zmagal njegov kandidat Ibarra, kar pomeni veliko.

PODPIS DOGOVORA S FMI

Ko so končno podpisali dogovor, do zadnje minute niso vedeli, ali bo prišlo do podpisa. Bush je svojim zapovedal, da ne nasprotujejo Argentini, enako so postopali tudi bivši nasprotniki v FMI, a vsokočili so Evropejci, ki so hoteli zavirati sporazum, a je končno obveljala podpora Argentini. Šlo je izplačilo Mednarodnemu fondu, za katerega je predsednik Kirchner izjavil, da če ne dobi posojila, ne bo plačal. Evropejci so hoteli, da naj najprej plača, nato pa bo dobil denar. Končno je vsak malo popustil, pa je bil volk sit in koza cela.

Verjeli so predsedniku Kirchnerju, ki je dejal, da podpiše le to, kar bo lahko izpolnil. Glavna borba je šla še za višino porasta državnega dobička, ki ga je Argentina ponujala 3%, Evropa pa je zahtevala 4%, da bi tako Argentina lažje odplačevala svoj dolg. Zmagal je Kirchner. Svet je

videl, da več ne more in ne bo mogel iztisniti iz Argentine. Ta pa je morala pristati na strožje kontrole in se obvezati, da začne izplačevati privatnikom, ki so že skoraj dve leti ostali brez obresti in brez glavnice.

POGAJANJA V DUBAIU

Končno so se zbrali privatni upniki in argentinski minister Lavagna v Dubaiju v Arabiji. Tu sta Kirchner in Lavagna odločno pričela. Ponudila sta upnikom, da lahko plačata samo v primeru, da se restrukturira ves dolg in da upniki pristanejo, da dobijo nazaj samo 25% svojega dolga, 75% pa odpišejo. Seveda je to povzročilo preplah in jezo. A Kirchner je dejal naj to ponudbo zagrabijo, ker če bodo oklevali, se lahko zgodi, da bodo dobili še manj.

Domnevajo, da bo Argentina sčasoma kaj popustila.

Privatniki pa se nagibajo k radikalni rešitvi: tožbam proti Argentini v zunanjih državah, kjer lahko z zasedom argentinske lastnine dobijo nazaj svoj denar. Seveda pa je problem, kako daleč bodo šle države, za katere je precej jasno, da podpirajo Argentino. Prvi krog se je končal, pred nami pa so še dolga pogajanja.

ODMEVI V DRŽAVI

Šele sedaj država spušča v javnost informacije o posledicah. Ne bi si mislili, a odjek bo najmočnejši pri pokojninah. Tisti, ki jih upravljajo, so kapital večinoma naložili v bonih in bodo izgubili tu 75%. Kaj bo z našimi pokojninami?

GREMO NAVZGOR

Domači pokazatelji pa so za prejšnji mesec pokazali, da se je ekonomija zboljšala za kak procent glede na prejšnji mesec, pa tudi glede na ševilke izpred leta smo se povzpeli za 2%. Ni veliko, a je vsaj jasno, da se ekonomija bojša, čeprav zelo, zelo počasi. Če bo šlo tako naprej, je res možno, da bomo dosegli napredek, kot ga nakazuje Lavagna.

Začetek seminarja za izseljenske časnikarje

V Ljubljani se je ta teden začel izobraževalni seminar za časnikarje slovenskih izseljenskih medijev, ki bo trajal do 29. septembra. 13 časnikarjev in časnikaric iz ZDA, Kanade, Argentine (Tone Mizerit, Edvard Kovačič), Avstralije, Švedske, BiH ter Srbije in Črne gore je uvodoma pozdravil v. d. direktorja Urada vlade za informiranje Mirko Fabčič in jim izrekel dobrodošlico na tem tradicionalnem srečanju. Ob tem je Fabčič poudaril koristnost srečanja za obe strani. Dodal je, da so izseljenski časnikarji povezovalni dejavnik med slovenskimi rojaki po svetu in Slovenci ter ohranjajo kulturno in narodno identiteto slovenskih izseljencev.

Konec tedna so obiskali slovenski manjšini na avstrijskem Štajerskem in Madžarskem.

SLOVENC V ARGENTINI

Zlati jubilej
Prešernove šole

Ko bo v prihodnje zgodovina pisala o Slovencih v Argentini, bodo slovenske šole zasedle častno mesto. Med te bo tudi spadala Prešernova šola na Pristavi, ki letos praznuje petdeset let svojega obstoja.

Tega praznika smo bili deležni v soboto, 13. septembra. Ob sprejemu vsakega prišelca na Pristavo so bile pripravljene nalepke s Prešernom ter pušeljci s svežimi rožicami za častne goste.

V kapeli, posvečeni sv. Cirilu in Metodu so darovali sv. mašo prelat dr. Jure Rode in somaševalca krajevni župnik dr. Alojzij Kukovica DJ in Toni Bidovec, za rajne učitelje, katehete, predsednike šolskega odbora in učence. Bila je zahvalna in spominska maša, saj so šole nastale - kot je

omenil v mislih dr. Rode - kot posledica begunstva in potrebe po nadaljevanju ohranjanja narodne zavesti, jezika, kulture in velike ljubezni do Boga. Peli so učenci šole pod vodstvom Mojce Jelenc; pri orglah jih je spremljala Anka Gaser.

Prvi del akademije se je vršil na dvorišču,

pred spomenikom dr. Franceta Prešerna. Zamisel in priprava ustrezne vdolbine ter podstavka za kip je bila odgovornost arh. Ivana Kogovška. Po petju obeh državnih himen je sledil pozdrav vsem navzočim, še posebej častnim gostom veleposlaniku mag. Bojanu Grobovšču, častnemu konzulu Hermanu Zupanu, poslancu DZ prof. Lojzetu Peterletu ter predstavnikom verskih in kulturnih ustanov. Predsednik Društva Slovenska pristava Janez Jelenc se je toplo zahvalil prof. Peterletu za podarjeni doprsni kip.

Zarja mladosti pod vodstvom prof. Marjane Jelenc je zapel pesmi „Zdravica“ (F. Cigan) ter deklamacija Zdravljica, danes državna himna - ki jo je deklamiral z zanosom, v jasni in razloči slovenščini, brez vsakega zatikanja član drugega rodu Slovencev, rojenih izven Slovenije, Pavel Grohar. Sledilo je odkritje in blagoslov Prešernovega kipa ter poleg njega portreta ustanoviteljice Prešernove šole, gdč. Mije Markež, umetno delo Staneta Snoja.

Številna publika se je nato zbrala v dvorani, kjer se je nadaljeval drugi del akademije. Voditeljica šole, prof. Marjana Vivod, je v pozdravu med drugim izjavila, da po petdesetih letih nenehnega delovanja Prešernova šola na Pristavi ostaja zvesta prvotnim namenom slovenskih šol v izseljenstvu, to je „vzbujati in ohranjati v otrocih narodno zavest in slovenski jezik.“

Šolski zbor pod vodstvom Mojce Jelenc

naslovom „Moderna pedagogija“. Izvedla jo je skupina „Le ludje“. (Marko Gaser, Gusti Čop, Ivko Kokalj, Matija Pavšer, Andrej Golob in Janez Kopač). Predstavili so se nam kot pravi argentinski in svetovno znani Les Luthiers. Besedilo, mimika, kreativna glasbila in končno dosežena izvedba narodne pesmi so bili kvalitetno izredno uspešni.

Presenetljiv je bil tudi pevski nastop nekdanjih učencev. Zapeli so „Bog in Slovenija“ (I. Ocvirk), „Vrba“ (E. Gašperšič) in „Bodi zdrava, domovina“ (B. Ipavec). Spomin nas je popeljal trideset, štirideset let nazaj. Poklonili so nam iz globine srca zapeto slovensko pesem, najljubšo že od zibelke. Sodeloval so: Gabrijela Čamernik, Monika, Cvetka in Lučka Češarek, Mariči in Helena Dolinšek, Jelica Fajdiga, Marika in Teodora Geržinič,

Metka Gaser, Kristina in Zofi Golob, Marjan, Saši in Nevenka Jelenc, Janko Klemenčič, Nadi Kopač, Marta in Martin Križ, Vinko Lazar, Marjan Pograjc, Klavdija in Irena Rant, Ančka, Marjanca in Jože Tominc, Marta Skvarča, Aleks Zarnik in Veronika Zurc.

Tudi recitacija je dosegla svoj višek; pod naslovom „Spomini in dvomi“ so se harmonično spleтали verzi O.

Župančiča, F. Prešerna in M. Gaserja. Nastopali so kot solisti Diminik Oblak, Mimi Kočar, Dani Kocmur, Maruša Čeč, Mirta Rant, Marjan Kopač, Mavric Kočar, Kristjan Vivod in Jože Oblak. Pri zboru: Pavel Grohar, Cecilija Kocmur, Kristjan Kopač, Aleks Mele, Fredi Novak, Nevenka in Martin Pavlovčič.

Tudi folklor se je pridružila temu slavlju. Pod vodstvom H. Aricója so podali primorske plese sledeči: Adrijana in Igor Ahčin, Adrijan Gaser, Saši Golob, Aleks in Sonja Kogovšek, Ingrid Kopač in Marko Petek.

Presenečenja še ni bilo konec. Šolski zbor je zapel „Poznate deželo“ (M. Tozon) in „Himno Prešernove šole“, ki jo je spisal za to priliko Miha Gaser in skomponirala Anka Savelli Gaser, za instrumente jo je pripravil prof. Ivan Vombergar. Nato je bil predstavljen še šolski orkester: klavir Jožko in Marjana Rožanec, prečna flavta Katja Oblak, violončelo Marjanka Ayerbe Rant, orgle Marjanka Grohar, violina Andrejka Elizeche Geržinič, klarinet Lučka Ayerbe Rant in Gabrijel Pavšer, ter tolkalo Tomaž Klemenčič. Pri srcu je bilo prijetno...

Ob koncu akademije je predsednik šolskega odbora Andrej Golob izrazil zahvalo in priznanje vsem sodelavcem, ki so bili ali so del Prešernove šole in jim poklonil spominsko medaljo s Presernovim reliefom.

Akademije v dvorani je bilo konec in čeprav je bila že pozna noč, so se gostje srečali v obednici, kjer je bila pripravljena napitnica ob spremljavi ansambla bivših učencev (Luka, Pavel, Ivan in Tomaž Klemenčič) ter orgel (Tatjana Gričar).

V sprednji sobi, prvi izrecno zidani učilnici, je bila razstava slik in fotografij. Te so nas popeljale iz začetnih let šole dr. F. Prešerna v sedanost.

Akademija je nosila pečat zavzetega Mihe Gaserja, ki je prevzel vso skrb in odgovornost in tudi nadyse uspešno izpeljal program do najmanjših podrobnosti. Čestitamo!

Večer je bil poln Prešerna in šolskih spominov. Vse to lahko najdemo v prijetni reprezentativni brošuri (T. Mizerit), kjer se vrstijo številni pozdravi in čestitke predstavnikov ustanov in organizacij ter nekdanjih učencev šole-slavljenke, ki danes žive širom sveta.

Cilji, zastavljeni ob ustanovitvi Prešernove šole na Pristavi pred petdesetimi leti, so popolnoma doseženi. Že

Zahvala Mihi Gaserju, Anki Savelli Gaser, Marjani Jelenc, Stanetu Snoju in Lojzetu Peterletu

Iz delovanja SLOGE

Upravni odbor (Consejo de Administración) Kreditne zadruge je sklical za 29. avgusta letošnjega leta dva občna zbora (asambleas). Obravnavali sta se bilanci, zaključeni 31.12.01 in 31.12.02.

Skupina „avditorjev“ je podala številke in pokazala zelo težak položaj ustanove.

Dolžniki in premoženje (total del activo) je vredno 3.340.815,86

Dolgovi (total del pasivo) 7.630.548,58

Razlika: (patrimonio neto negativo) negativni kapital 4.289.732,72

Dva komentarja:

a) Tako pri dolžnikih kot pri vlagateljih je vrednost dolarja ostala nespremenjena: 1 dolar - argentinski peso. Do današnjega dne ni pravil za našo ustanovo (ki ni banka) in prav tako na sodnijskih postopkih problem še ni dokončno rešen. Kadar bodo ti rešeni in bomo imeli dokončna pravila, se jim bo morala naša ustanova prilagoditi.

b) Zakaj je kapital negativen? Zadruga ima za 4.445.565,27 dolžnikov, ki že veliko let ne vračajo, nekateri tudi po več kot šest let. Njihov dolg nima realne garancije ali pa te ne zadostujejo, nimajo premoženja na svoje ime in nekateri so šli v stečaj (quiebra). Po pravilih knjigovodstva je treba v bilanci predvidevati, da so ti dolžniki težko izterljivi (previsión de incobrables). To ne pomeni, da ne bomo zahtevali vračanja dolga.

Obe bilanci sta bili večinsko odobreni.

Predsednik Franc Tomazjin je v svojem poročilu med drugim poudaril, da upravni odbor (consejo de administración) ni vedel za visoka posojila, ki so proti pravilniku. Zanje je samo vedel bivši upravnik (gerente). Odbor ne zanika svoje odgovornosti, a njihova glavna napaka je bila slepo zaupanje v bivšega upravnika. Povedal je tudi, da so

bivšemu upravniku Marjanu Lobodi 2. junija letos vzeli vsa pooblastila, ker med drugim ni upošteval sklepov upravnega odbora in je zavlačeval informacijo skupini „avditorjev“ za njihovo normalno delo. Po Tomazinovem mnenju se sedaj začena nova etapa v Zadrugi. Poznamo realni položaj naše ustanove in pozitivno je, da je skupina članov profesionalcev pripravljena sodelovati v odboru ali izven njega pri analizi alternativ za rešitev naše ustanove.

V upravni odbor (consejo de administración) so bili z veliko večino izvoljeni naslednji člani: cont. Jože Čampa, Franci Dolinar, Jože Hrovat, cont. Ana Indihar Obriskal, Emil Keržič, ing. Marko Keš, ing. Janez Krajnik, cont. Martin Petkovšek, Marjan Pograjc in cont. Simona Rajer Truden. V odboru so še Ciril Jan, Marjan Kopač in Marjan Oberžan, v nadzornem odboru (sindicatura) pa Janez Čeč, ki jim še ni zapadel mandat. Povabljeni so bili še drugi člani v odbor, a ni bilo kandidatov.

Vsak član, ki želi, lahko zahteva v pisarni Sloge kopijo zapisnika občnega zbora.

Na tem občnem zboru je predsednik Tomazjin predlagal in je bilo odobreno, da se v teku treh mesecev skliče izredni občni zbor, kjer se bodo obravnavale vse možnosti o rešitvi naše ustanove in kako se bo denar vračal vlagateljem. Zato je novi upravni odbor sklenil, da dokler člani na občnem zboru ne odobrijo načina vračanja naložb, se te zamrznejo. Ker razumemo težak položaj naših članov, se novi upravni odbor trudi, da bo občni zbor sklican čim prej, da se bo lahko v najkrajšem času vračal denar. Delamo s polno paro pri programu za sanacijo naše ustanove s pomočjo tujih specialistov.

Upravni odbor

Od oktobra naprej bo edini telefon pisarne : 4658-6574

druga generacija, rojena tu daleč od Slovenije, govori, moli, piše, bere, toži, joka, vriska in prepeva v materinščini, v jasni, lepo izgovorjeni slovenščini, gladko in sproščeno in kar je še več, sproščeno in svobodno tudi čuti slovensko, kar je nedvomno v ponos naši skupnosti s Pristave ter srčno iskren doprinos in poklon slovenstvu!

Prešernova šola s Pristave: Bog s teboj! A.M.K.H.

Recitatorji

Prof. Peterle in veleposlanik mag. Grobovšek pri odkritju spomenika

prof. Peterle med govorom

Od leve: Predsednik Pristave Janez Jelenc, prof. Lojze Peterle, voditeljica šole Marjana Vivod, častni konzul Herman Zupan in prof. Tine Vivod

Vrstili so se nato pozdravi šolske referentke ZS Ani Klemen, ravn. Srednješolskega tečaja prof. Nede Dolenc, predsednika ZS Lojzeta Rezlja, veleposlanika mag. Bojana Grobovška ter nagovor prof. Lojzeta Peterleta. Slavnostna govornica je bila bivša učenka lic. biokemije Zofija Pograjc Kogovšek, ki je v svojih spominih izrazila zahvalo za vse bogastvo, ki ga je bila deležna kot učenka šole, za vzgojno delo in izpolnjeno poslanstvo, ki ga je temeljito opravila vse do zadnjega gdč. Mija kot zavedna Slovenka in ljubiteljica otrok.

Program je bil bogat in napovedovalka Nadica Grohar ga je vodila polna bogatih misli.

Zbor Zarja mladosti je dovršeno zapel „Ko se dan zaznava“ (B. Potočnik, harm. F. Cigan), „Mlin“ (R. Gobec) in „Meglica nad jezerom“ (Lenčka Kupper). Naslednja točka nas je prijetno presenetila. Bila je humoreska pod

Poljši lov na Notranjskem

O poljšem lovu (polh - lirón) na Notranjskem je pisal že Valvasor (1641-1693). „Te živalce prebivajo ves dan pod zemljo, v poletnem času pa pridejo na dan v velikih bukovih gozdovih samo iz ene luknje po več tisoč. Pravijo za trdno, da jih goni vrag na pašo.“

Prvi zapiski o poljšem lovu so ohranjeni iz leta 1240. Polšje meso je užitno in so si ga naši ljudje pred stoletji velikokrat pripravljali za mrzli zimski čas. Sedaj pa so znane kape polhovke, ki so narejene iz polhovih kožic. Včasih je bil poljši lov družaben dogodek. Polharji so si namreč v dolgih urah čakanja pri lovu pripovedovali razne vesele zgodbe, v katerih so npr. pojav polha povezovali s peklenščkom. ltd.

Notranjsko leži jugozahodno od Ljubljane in meri približno 270 km², v letu 1991 je tu živelo okrog 22.000 prebivalcev. Povprečna nadmorska višina je 573 m. Tu je veliko podzemskih jam, nešteto vrtač in plitvih kraških kotanj. Zelo zanimivo je ponikalno in presihajoče Cerkniško jezero, ko je prava redkost.

To je polje, kjer ljudje poleti kosijo, pasejo živino in žanjejo žito. Pozimi pa je zalito z vodo, ki velikokrat zmrzne in je led primeren za drsanje. Sredi polja so namreč požiralniki, po katerih priteka voda in pozneje tudi odteka v podzemne kotanje, jezero pa se suši in medtem lahko lovijo ribe. Poleg nekaterih drugih notranjskih znamenitosti je znana gora Slivnica, ki naj bi v starih pripovedkah bila središče zbiranja čarovnic na metlah in kjer so se tu dužile z vragom.

Velik del Notranjskega podolja prekrivajo gozdovi. Travnikov je četrtnina ozemlja, pašnikov slaba desetina in njiv je 8%. Gozd in les sta naravno bogastvo tega območja in sta poleg turizma lep vir dohodkov. V gozdovih prevladujeta bukev in jelka, znan je tudi rdeči bor. V teh gozdovih je veliko divjačine kot so npr. srne, jeleni, zajci in kot smo omenili polhi. Pišejo, da je v Evropi največ polhov na Notranjskem, predvsem v bukovih gozdovih, ki imajo veliko žira.

Po raznih virih povzela
D-ova

SLOVENSKE JEDI

KVAŠA ZA DIVJAČINO (RECEPT MARIJE REMEC)

Nalij v lonec liter vode, prideni drobno, na rezance zrezano čebulo, strok česna, korenino peteršilja, vejico zelene, nekaj koscev korenja, dva dišeča klinčka, šetraj, lovorov list, peresce rožmarina, 4 zrna brinja, košček limonine lupine, žličico celega popra in vejico majarona. To vse skupaj kuhaj četrte ure in prilij kuhanemu 3/8 litra kisa. Ohlajeno kvašo zlij na pripravljene kose mesa. Če potrebuješ takoj, ga polij z vročo kvašo. Kvaše ne smeš soliti.

DIVJI ZAJEC V OBARI (RECEPT MARIJE REMEC)

Deni v kozo žlico masti, nekoliko drobno zrezane

NAŠA SKUPNOST ŽIVI

V nedeljo, 7. septembra je bil v Našem domu v San Justu 42. mladinski dan z naslovom Cirkus življenja. Prireditve se je udeležil tudi poslanec Nsi in predsednik prve demokratično izvoljene slovenske vlade prof. Lojze Peterle.

V soboto, 13. septembra je Sanmartinska zveza žena-mati organizirala obisk razstave o slovenskih priseljencih. Sovpadel je s predvajanjem filma o Sloveniji in s predavanjem prof. Mojce Jesenovec. Obisk je vodila Mari Keržič.

V soboto, 14. septembra, so na Pristavi praznovali 50. letnico šole dr. Franceta Prešerna.

V ponedeljek, 15. septembra, so isto razstavo obiskali mladenke in mladeniči iz Slovenske vasi.

V četrtek, 18. septembra je imela svoj redni sestanek Sanmartinska zveza žena-mati pod vodstvom Polone Makek. Govorila pa je Saša Golob: Iz dnevnika škofa Vovka, kako so ga v Novem Mestu polili z bencinom in zažgali 20. januarja 1952.

Isti dan je bil sestanek Zveze žena-mati San Justo pod vodstvom predsednice Nežke Kržišnik.

Slovenski dom San Martin je ob petkih 12. in 19. septembra nudil večerjo, katero sta pripravila Silvija Dimnik in Magdalena Belec.

V soboto, 20. septembra je sanmartinska mladina priredila pomladanski ples.

V nedeljo, 21. septembra, je bila 42. obletnica Slomškovega doma z naslovom Praded bom potomcem te zemlje plodne. Dopoldne je bilo dviganje zastav, nato koncelebrirana sv. maša, sledilo je kosilo. Popoldan je bil kulturni program, posvečen dr. Tinetu Debeljaku ob stoletnici rojstva. Zvečer je bil spomladanski ples ob zvokih Slovenskega instrumentalnega ansambla.

Isto nedeljo so na Pristavi v Castelarju praznovali 40. obletnico, odkar se je na njej začela opravljati redna sv. maša. Po maši je imel predavanje dr. Antonio Capponetto z naslovoim Vzgojno poslanstvo krščanske družine.

V sredo, 24. septembra popoldne je bil v Slovenski hiši duhovniški sestanek, zvečer pa je bila učiteljska seja.

V četrtek, 25. septembra je bila v Slovenski hiši seja Medorganizacijskega sveta, katero je vodil predsednik ZS Lojze Rezelj.

V soboto, 26. septembra so se pričele dvodnevne duhovne vaje za žene v Domu duhovnih vaj Maria Auxiliadora v San Miguelu. Vodil jih je g. Marjan Vidmar.
D-ova za kult. ref. ZS

slanine in zrezane kose mesa. Iz kvaše vzeteja zajca posoli, pokrij in pazi, da se meso zmehta. Ko je meso že mehko in ko se je mokrata posušila, ga potresi z žlico moka in žlico kruhovih drobtin. Ko moka zarumeni, prilij zajemalko juhe in pusti, da nekaj časa vre, in prideni še žlico kisle smetane. Meso zloži na krožnik in oblij s precejeno omako. Zraven daj dušeni riž ali makarone.

Zorec Franc, osemdesetletnik

Tistega 25. septembra se je pri Šumljakovih na Dvoru pri Polhovem Gradcu krepko obračal mlin in z močnimi vodnimi udarci naznanjal rojstvo malega Francija, četrtega v družini šestih otrok, današnjega slavljence!

Danes, ko Franci gleda na domači mlin z viška svojih osemdesetih let, mu zvršeni spomini kot voda, ki je ves ta čas obračala mlin, dajejo še vedno poguma, moči in načrtov nešteto, da bi kot mladostnik sledil mlinovi taktiki in delal nov svet še mnoga leta. Bog mu jih nakloni!

Mlinski ropot mu ni naznanil mirnih mladih let: zgodnja izguba staršev, sirotišnica, zaradi zaporednih ekonomskih težav in vojnih razmer je bila prekinjena klasična gimnazija, podhranjenost in podstrešno zmrzovanje pri mojstru... Vojna ga je doletela v Polhovem Gradcu, zato se je preselil na Dobrovo, kjer je bil od partizanov mobiliziran na pomlad 1942. Zvijajača, ki je dopustila, da je rešil istočasno Trnovčevo družino pred pokolom, bila je namreč naloga za dokaz zvestobe partizanom, se je izkazala za priložnost, da je revolucionarjem ubegnul in se priključil četnikom za boj proti komunizmu. Takratni dvanajstletni Trnovčev Lojze je danes kardinal, torontski nadskof dr. Alojzij Ambrožič.

Proti koncu leta 42 je Zorec v Zaplani stopil v specialno službo, ilegalno, kjer je dobil operativno ime „Kocelj“. Tako se je pripravil za pohod na Primorsko, ki je bila pod Italijo, da bi tam delil propagando v prid Jugoslaviji in nasprotovanje jugoslovanskim komunistom. Istočasno pa je poročal Angležem in Amerikancem o premikanjih vojaških sil. Okvirni namen tega programa je bil, da bi po vojni Primorska pripadla Jugoslaviji. Na Dobrovi je vstopil k domobrancem. Takoj za podoficirskim tečajem na Mostah pa je pomagal pregnati Italijane iz Postojne, Prestranka, Št. Petra na Krasu in Ilirske Bistrice. Vsopil je nato v propagandni tečaj. V okviru nove službe je bil priča o pogajanjih med partizani in gestapovci, kjer so načrtovali sodelovanje in medsebojno pomoč na Primorskem. Bil je od Nemcev zaprt v Reki ter ušel iz zapora med premestitvijo v Trst. Med begom v Bologno pa je bil ponovno ujet in tokrat v posestvu zapiskov, ki so poročali o pogajanjih med Nemci in partizani v Idriji. Zapisniki so bili namenjeni zaveznikom, s katerimi bi lahko delno pripomogli k razkrinkanju resničnega namena Osvobodilne fronte: revolucije. Zaradi teh dokumentov je bil ponovno zaprt, mučen in kot špijon obsojen na smrt. Sicer oproščen smrtni kazni je bil takoj poslan na fronto in od tam zbežal k Amerikancem. Skoraj eno leto po končani vojni je bil odposlan na ogled v Jugoslavijo. Na poti nazaj

Nad. na 6. str.

VOJNI SPOMINI

EMIL COF (9)

Tam smo se ustavili, ker zaradi umikajočih se Nemcev nismo mogli nadaljevati poti. Most preko Ljubljane in dostop do njega sta bila popolnoma zabasana z umikajočimi se nemškimi vojaki in njihovimi vozili. Bilo je precej zmešnjave, ker so prihajali tudi mnogi civilni begunci, cele družine - večinoma svojci domobrancev - z raznimi prevoznimi sredstvi, predvsem s kmečkimi vozovi, s kolesi in tudi peš. Na posameznih cestah, ki so vodile iz barja, sem postavil močne zasede.

1. POLK SLOVENSKE VOJSKE

08. 05. 1945: V teku dneva sem prejel od poveljstva Slovenske vojske Jugoslovanske vojske v domovini, kakor se je preimenoval štab Slovenskega domobranstva, pisno naredbo za formiranje 1. polka Slovenske vojske iz domobranskih enot, katere sem zbral na Ljubljanskem barju. Isto naredbo je prejel tudi major Vuk Rupnik za formiranje 2. polka Slovenske vojske iz enot, ki so se umikale iz Notranjske. V naredbi so bila še druga navodila, katerih pa se ne spominjam.

Ni bilo dosti časa za formiranje polka. Postavil sem poveljnike bataljonov: za 1. bataljon stotnika Staneta Bitenca; za 2. bataljon stotnika Leopolda Tomica. Ne

spominjam se pa koga sem postavil za poveljnika 3. bataljona. Ti so pričeli formirati bataljone in sicer: 1. bataljon na bazi 1. domobranskega udarnega bataljona (Stiškega); 2. bataljon na bazi 3. domobranskega udarnega bataljona (Šentviškega); 3. bataljon na bazi 4. domobranskega udarnega bataljona (Višnjegorskega) in iz enot iz Suhe Krajine in Kočevja. Vsi so omenjene civilne begunce vključevali kot del svoje komore.

09. 05. 1945: Zjutraj je naletelo na naše linije nekaj partizanov v dveh osebnih avtomobilih. Ker so naši nanje pričeli streljati, avtomobilov pa na barjanski cesti niso mogli obrniti, so jih zapustili in se skrili v zaraščenem barju ter se od tam umaknili.

UMIK

09. 05. 1945: Ne spominjam se, kdaj in kako - verjetno po telefonu - sem prejel končno povelje za umik. Vsekakor smo se pričeli umikati pozno popoldne, potem, ko so Nemci že odšli, kajti ti so zavzeli celo Gosposvetsko cesto, tako da se mi nismo mogli nikamor premakniti, ker je bil most preko Ljubljane popolnoma zabasan.

Podrobnosti umika, ki je trajal od 09. maja zvečer do 13. maja 1945 popoldne, se ne spominjam. Glavna smer je bila: Ljubljana, Kranj, Tržič, Ljubelj, Avstrija. Skoraj ves čas je bilo potrebno odbijati

napade manjših partizanskih enot in predvsem terencev, ki so iz zased napadali in kradli predvsem civiliste, se pa takoj skrili, ko so v koloni prišli domobranci. Pred Ljubeljskim tunelom je nastal velik zastoj in še posebna zmešnjava, ker nemške straže niso pustile Slovencev skozenj. Problem je rešil poveljnik neke srbske enote, ki je ustrelil glavnega stražarja; njegovi tovariši, ki so se znašli v veliki manjšini pred odločno srbsko enoto, so se raje umaknili. Del 1. polka je ostal v zaščitnici in je kot zadnji prišel skozi tunel. Medtem je 2. polk že 11. maja razčistil situacijo mostu preko Drave pri Borovljah in dostop k njemu, kar so dotlej držali v oblasti partizani, ki so v težki borbi imeli zelo veliko izgub.

PRVI STIK Z ANGLEŽI

11. 05. 1945: Po odprtem mostu so pripeljali 3 majhni angleški tanki; z enim je angleški častnik nadaljeval pot do Podgore, kjer so ga predstavniki NOS in SNV (Narodnega odbora za Slovenijo in Slovenske narodne vojske) - potem ko so predstavili domobrance in civilne begunce - prosili za sprejem in zaščito. Angleški častnik jim je rekel, naj gresta zastopnika obeh organizacij na angleško poveljstvo v Celovcu. Tja sta se odpeljala general Krener in član NOS duhovnik Marko Kranjec. V Celovcu se jima je pridružil še dr. Bajlec. Govorili so z nekim angleškim majorjem, ki je znal nemško. Na njihovo prošnjo za zaščito je

ta najprej govoril z angleškim poveljstvom v Caserti; potem pa jim je odgovoril, da sprejmejo v zaščito slovenske vojake in civiliste, če pridejo čez Dravo.

Čez odprti most so pričeli prehajati: najprej prej omenjena srbska enota, ki je prva prišla skozi tunel, vlasovci in grupe drugih narodnosti ter tudi civilni begunci. Med tem je glavnina SNV ostala med Podgoro - kjer je ostal general Krener s štabom - in Borovljami.

13. 05. 1945. Potem, ko se je tudi zaščitnica pridružila glavnini, je prešla preko mosta tudi Slovenska narodna vojska. Na levem bregu Drave smo morali - kakor tudi ostale oborožene grupe - oddati orožje Angležem, ki so nas vse napotili na Vetrinjsko polje, kjer so na odprtem polju ločili domobrance in civilne begunce, ter postavili vsakemu delu za taboriščenega poveljnika angleškega oficirja.

VETRINJE

O dogodkih v Vetrinju nimam nobenih zapiskov. Na podlagi knjige Stalinistična revolucija na Slovenskem II., strani 221 do 233 bom napisal, kolikor se po 58 letih še spominjam:

NOS je objavil imena domobranskih častnikov in podčastnikov, katere je še v domovini - nekatere pa tudi v Vetrinju - povišal v višje čine.

Nadaljevanje prihodnjic

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA - Strokovni in upravni nadzor, ki ga je avgusta in septembra na Aids fundaciji Robert izvajalo ministrstvo za delo, je pokazal več pomanjkljivosti pri izvajanju projektov Aids in Stigma. Kot je na novinarski konferenci povedala državna sekretarka Lidija Vučkovič, je bilo ugotovljeno, da se pogodba o sofinanciranju projekta Stigma ne izvaja v celoti, ugotovljene pa so bile tudi strokovne ter organizacijske pomanjkljivosti. Medtem ko je strokovni nadzor že končan, pa finančni nadzor porabe sredstev v letu 2002 in prvem polletju leta 2003, še ni končan. Dosedanji nadzor porabe sredstev, ki jih je za programe Stigma in Aids namenilo ministrstvo, je sicer pokazal, da je bila večina teh sredstev porabljena namensko, vendar pa fundacija še vedno ni predložila dokazil o porabi skoraj dveh milijonov tolarjev.

NEKAJ VROČIH ŠTEVILK

V Sloveniji je neto plača na zaposleno osebo v podjetjih julija v povprečju znašala 157.665 tolarjev (764 dolarjev). Kot so sporočili iz državnega statističnega urada, je bila povprečna neto plača tako julija za odstotek višja kot junija in za osem odstotkov višja kot julija lani. - Stopnja registrirane brezposelnosti v Sloveniji je julija znašala 11,1 odstotka, kar je 0,3 odstotne točke več kot junija. Julija je bilo registriranih 96.905 brezposelnih oseb, vseh aktivnih prebivalcev pa 871.751.

REZERVNI DELI ZA OSKARJA

Celovečerni film Rezervni deli režiserja Damjana Kozoleta je slovenski kandidat za nominacijo za ameriško nagrado oskar, ki jo bodo prihodnje leto podelili najboljšemu tujejezičnemu filmu.

NAJBOLJ UREJENA MESTA IN VASI

V Slovenskih Konjicah so najbolj urejenim evropskim mestom in vasem v letu 2003 podelili zlata, srebrna in bronasta priznanja Entente florale, med „srebrnimi“ dobitniki pa sta bila tudi slovenska predstavnik Slovenj Gradec in Zreče. Komisijo so sestavljali predstavniki vseh 12 držav članic gibanja Entente florale.

PO SVETU

UMIK ZDRUŽENIH NARODOV

Generalni sekretar Združenih narodov Kofi Annan je ukazal umik skoraj vsega osebja ZN iz Iraka. Annan se je za umik osebja iz Iraka odločil zaradi dveh napadov na sedež ZN v Bagdadu, po navedbah njegovega tiskovnega predstavnika Freda Eckharda bo od 650 mednarodnih sodelavcev ZN, ki so bili v Iraku pred avgustovskim napadom, ostalo le še 86 neiraških sodelavcev ZN; 42 v Bagdadu, 44 pa na severu države. Mednarodni sodelavci ZN se bodo po Annanovem ukazu umaknili v Jordanijo, humanitarne naloge ZN v Iraku pa naj bi po Eckhardovih besedah sedaj opravljali s pomočjo 4000 iraških sodelavcev ZN. ZDA ne morejo zagotoviti miru v Iraku, saj dan

za dnevom doživljajo atentate. v katerih umirajo iraški civilisti in tudi ameriški vojniki.

SRBSKI RAMBO V HAAG

Posebne enote srbske policije so aretirale pripadnika nekdanje JLA Vladimirja Kovačevića - Ramba, ki ga je haaško Mednarodno sodišče za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije pred dvema letoma obtožilo kaznivih dejanj s področja mednarodnega humanitarnega prava na območju Dubrovnika. RTV Srbija pa je poročala, da je policija prijela tudi pripadnike ene največjih organiziranih kriminalnih skupin, ki so v zadnjih desetih letih delovale na območju srbske prestolnice. Pripadniki zaenkrat neimenovane skupine naj bi storili več kaznivih dejanj.

SLOVENCİ IN ŠPORT

TRETJE MESTO ZA MLADI ROKOMET

Slovenska mladinska rokometna reprezentanca je na svetovnem prvenstvu v Braziliji osvojila bronasto medaljo. V tekmi za tretje mesto so Slovenci premagali Špance s 35:33. Za zlato medaljo sta se pomerili Danska in Švedska; po podaljškju je zmagala slednja.

ČEPLAKINE ZMAGE

Slovenska atletinja Jolanda Čeplak je s časom 1:58,26 zmagala v teku na 800 metrov na mednarodnem atletskem mitingu v italijanskem Rietiju. Zmagala je tudi na mitingu EAA v italijanskem Roveretu.

HOKEISTI NA DRUGEM MESTU

Slovenska hokejska reprezentanca je na turnirju Eurochallenge v italijanskem Clautu v tretji tekmi premagala italijansko izbrano vrsto s 5:3. S tem so varovanci Karija Savolainen osvojili končno drugo mesto.

SLOVENIJA MOJA DEŽELA

Upor proti revoluciji

Kot smo videli v prejšnjih številkah, so komunisti pod krinko osvobodilnega boja sprožili dejansko svojo revolucijo, kar se ni zgodilo nikjer v Evropi.

Zato so takoj od pričeta pričeli pobijati tiste Slovence, ki bi jim mogli biti pri tem v oviro. Ne samo da so pobijali domačine, predvsem katoliške, ampak so jih pri tem mučili. Potem so objavili, da so bili „izdajalci“ in so prejeli zasluženo kazen. Sicer domačini, ki so žrtve poznali, tega niso verjeli. Vendar se pa tudi niso pustili kar tako pobijati. Tako so se pričeli upirati partizanskemu terorju s samoobrambo, z orožjem.

V Loškem potoku so partizani „osvobodili“ loško republiko maja 1942. 15. maja pa je osem fantov izkopal svoje skrito orožje. Utrdili so se v zvoniku Tabora in nekajkrat ustrelili, partizani pa so zbežali. Fantje so prosili v Ribnico za pomoč in obrambo.

V nedeljo so partizani v večjem številu napadli vas, zažgali zvonik in prisilili

fante s kaplanom k predaji. Naslednji dan so prišli Italijani, oropali vas in nekaj ljudi pobili. Požgali so tudi Retje.

V Št. Joštu nad Vrhniko je bila Slovenska legija zelo dejavna. Zato so partizani pričeli akcijo za vstop v svoje čete, kar pa ni imelo uspeha. Ko so zasedli 19. aprila 1942 partizani Št. Jošt, so uprizorili proces proti župniku. Zato so vaščani pričeli zbirati orožje. Medtem so Italijani dovolili vaške straže, kakor so se te samobrambne skupine imenovali. V Št. Joštu se je ta utaborila 17. julija. 24. julija pa so ponoči vas napadli partizani. Stražarji so se umaknili v župnišče in zvonik. Partizani so večino hiš požgali in izropali. Župnišča pa niso mogli zavzeti, ker so bili odbiti. Proti jutru so se umaknili, imeli so več žrtev, medtem ko domačini nič. Šele tretji dan so pripeljali Italijani nekaj čet. Partizani pa so se tiste dni v zameno znesli nad okolico: in pobili 23 oseb in požgali 70 poslopjij.

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENSKO DEKLE

dobi dobro službo v znani gostilni pri Živcu na Paternalu. Poleg dobre plače ima v hiši še hrano in stanovanje. Lahko je tudi zakonski par in mož hodi na delo drugam.

Gostilna Živec, Osorio 5089, Paternal.

MENDOZA

V dneh 19. in 20. t.m. smo mendoški Slovenci opravljali duhovno obnovo. Imel jo je Jože Jurak iz Buenos Airesa. Cerkvenih govorov, maš in drugih cerkvenih pobožnosti se je udeleževalo lepo število slovenskih rojakov.

Brošura o drugem Socialnem dnevu slovenskih izseljencev v Argentini je izšla pod naslovom „Naša gospodarska osamosvojitve“. Brošura obsega 50 strani in se dobi za 5\$ pri Dužabni pravdi in Dušnopastirski pisarni.

IGRALSKA DRUŽINA V LANUSU

bo priredila v nedeljo, 11. oktobra ob pol štirih popoldne na cerkvenem dvorišču pri fari sv. Jožeta Remčevu kmečko žaloigro „UŽITKARJI“.

Slovenski pevski zbor „Gallus“ vabi na

KONCERT

v nedeljo, 11. oktobra ob 18.30 na Montevideo 850. Zbor bo izvajal isti koncert kot na prvem koncertu ter bo s tem omogočen obisk vsem, ki se prejšnjega koncerta niso mogli udeležiti.

Vstpnice dobite pri odborniki in v trgovini Santa Julia.

Svobodna Slovenija, št. 39; 5. oktobra 1953

POPRAVILI 65 LETAL

V pooblaščenem servisnem centru Adrie Airways za letala canadair regional jet so v letu dni delovanja opravili tehnično vzdrževalna dela na 65 letalih tipa CRJ 200 in CRJ 700 drugih letalskih prevoznikov. Doslej so jim zaupali letalski prevozniki Lufthansa City Line, Air Dolomiti, BritAir, Malev, Air Nostrum in drugi.

POPRAVKA

V številki 37 je treba popraviti dva navedka: Ime slovenskega radia v Buenos Airesu je **Okence v Slovenijo**, in da so Italijani ob Natlačenovi smrti ubili **24** talcev. Oprostite.

ESLOVENIA, MI TIERRA

El triunfo esloveno en las elecciones de 1867

Después del fracaso que sufrió en el campo de batalla ante Prusia, Austria intentó solidificarse internamente. Como primera medida quiso llegar a un acuerdo con Hungría. La monarquía se dividió en dos mitades: Austria y Hungría. Cada una de ellas contaba con un parlamento propio. El emperador era el mismo para las dos (en Hungría le decían rey), al igual que el ministerio de guerra, el de relaciones exteriores y el de finanzas. En cuanto a su orden interno, ambas mitades eran autónomas. Los únicos eslovenos que pertenecían a la parte húngara eran los de la región de Prekmurje.

En Austria formalmente había una igualdad para todas las etnias en las escuelas, en las oficinas y en los actos públicos. En la práctica no ocurría lo mismo.

Los cambios entre los eslovenos fueron significativos. El movimiento nacional esloveno se presentó en las elecciones para el parlamento regional. Las secciones electorales de los campesinos de Carniola, Estiria y Gorica eligieron a diputados eslovenos. En Ljubljana, que era filoalemana, también triunfaron los eslovenos. En la región de Carniola lograron la mayoría de las bancas (25 de 36). El número total de cargos pasó a ser de 44 (antes tenían 22). El descontento del gobierno se evidenció al suspender los parlamentos. Los eslovenos volvieron a triunfar en las elecciones, pero perdieron a Ljubljana.

La táctica de los eslovenos en el parlamento era la de una oposición que oportunamente se acomodaba a las situaciones. El gobierno prometió que iba a darles un espacio mayor a los derechos de utilizar el idioma esloveno en las escuelas y en las oficinas públicas. También les prometió que los eslovenos ocuparían cargos en los altos tribunales de justicia y en los ministerios. Supo ganarse el apoyo de los eslovenos con promesas. Prometió construir las vías férreas en Gorenjska, un anhelo que abrigaban los eslovenos mucho tiempo. (Desde los años cuarenta funcionaba solamente el tramo Viena- Trieste).

PODALJŠANJE RAZSTAVE

„SLOVENSKI PRISELJENCI V ARGENTINI“

Vso slovensko skupnost obveščamo, da je razstava „Slovenski priseljenci v Argentini“, ki poteka v prostorih Nacionalnega muzeja priseljevanja v Buenos Airesu, bivšem Emigrantskem hotelu, Avenida Antartida Argentina 1355, Retiro) podaljšana do nedelje, 5. oktobra 2003. Muzej je odprt od ponedeljka do petka od 10h do 17h, ob sobotah in nedeljah pa od 11h do 17h.

Zaradi napovedanega slabega vremena je Urad za migracije prestavil tradicionalno prireditev „Fiesta de las colectividades“ ob vsakoletnem praznovanju Nacionalnega dneva priseljencev na 4. in 5. oktober. Slovensko podporno društvo Triglav bo imelo ta dva dni v parku pred muzejem stojnico s slovenskimi jedmi.

Razstavo si je do sedaj ogledalo že okoli 3700 obiskovalcev. Menimo, da je razstava izredna prilžnost, da se tudi mlajše generacije v slovenskih skupnostih seznanijo z zgodovino priseljevanja Slovencev v Argentino.

Vse rojake in rojakinje vabimo, da si razstavo ogledajo ter opozorijo na razstavo čim več znancev in prijateljev.

Člani Pripravljalnega odbora za razstavo se iskreno zahvaljujemo vsem rojakom in rojakinjam, ki so prispevali najrazličnejše dokumente in predmete za uspešno izvedbo razstave.

Za Pripravljalni odbor

Jana Strgar

Svetovalka na veleposlaništvu Republike Slovenije.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Valentín B. Debeljak / Proprietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Alojzij Rezelj / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: eslovenia@sinetis.com.ar / debeljak@netizen.com.ar

Glavni urednik: Tine Debeljak ml. / Za Društvo ZS: Alojzij Rezelj / Sodelovalci so še: Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Emil Cof, Ana Marija Klanšček Hren, Janez Zorec, Pavlina Dobovšek, Marko Vombgar. / Mediji: STA, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 70, pri pošiljanju po pošti pa \$ 95; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta Nº 7211
R. Nac. de la Propiedad
Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
Bungali v Bariločah. - Bungali ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični ceni. Tel. 02944-441814. E-mail: ilirska@bariloche.com.ar

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu H. Yrigoyen 2742 - San Justo Tel. 4441-1264 / 1265

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhaki - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
Dr. Vital Ašič, Odvetnik Paraná 830, 5.nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdbovsek@perseus.com.ar

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@sfanet.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16. do 20. - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.
dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5º F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

Vemo, da ste nestrpni

Govorite že težko pričakujete, da Vam tudi letos ponudimo

Podporni bon (rifo) Zedinjene Slovenije

Le še malo dni, pa nam boste lahko pomagali in tudi imeli možnost, da zadenete zanimive dobitke.

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

vabi na predavanje arh. Jureta Vombergarja

O NAŠIH PRIIMKIH

bo v nedeljo 5. oktobra ob 10.30 uri
Vsi lepo vabljeni!

Sojenje Jelinčiču preloženo

Predsednik in poslanec SNS Zmago Jelinčič je bil tožen zaradi sporne izjave, ki jo je izrekel pred predsedniškimi volitvami leta 1997 na predvolilnem shodu Medvodah. Tedaj je namreč volivce predsedniškega kandidata Jožefa Bernika označil za golazen, ki bi jo bilo treba pobiti že leta 1945. Zaradi omenjene izjave je bilo zoper Jelinčiča vloženih več kazenskih ovadb, in sicer zaradi poziva h genocidu ter vzburjanja rasne, verske in narodnostne nestrpnosti ter sovraštva. Tedanji generalni državni tožilec Anton Drobnič je omenjeni ovadbi predal skupini tožilcev za posebne namene, ki jo je vodila Barbara Brezigar. Državni zbor je poslansko imuniteto poslancu SNS odrekel 26. februarja letos.

Jelinčič, proti kateremu se je te dni na Okrajnem sodišču v Ljubljani pričelo sojenje, je podal predlog za izločitev tožilca, sodnica Alenka Gregorc Puš pa je na njegovi podlagi sprejela sklep, da se glavna obravnava preloži na 21. oktober. Prvak SNS je izločitev okrožnega tožilca zahteval, ker meni, da je pristranski, „saj do danes ni podal predloga, da se navedeni kazenski postopek ustavi, pa čeprav so za to izpolnjeni vsi pogoji“.

OBVESTILA

SOBOTA, 4. oktobra:
Proslava šolskih otrok na čast Antonu Martinu Slomšku v Slovenski hiši.

Športni dan Srednješolskega tečaja, v Našem domu v San Justo.

V Slovenskem domu v San Martinu efektivna tombola, ob 19.30.

Helena Klemenc razstavlja olja in akrile, v mali dvorani Slovenske hiše ob 20. uri, v priredbi SKA.

NEDELJA, 5. oktobra:
Mladinski dan na Pristavi.
Obletnica pri Svetogorski Mariji v cerkvi sv. Rafaela.
V Slomškovem domu informativni sestanek ob 10.30.

Tema: Pravna osebnost doma.
Predavanje arh. Jureta Vombergarja o naših priimkih ob 10.30 v San Martinu.

SOBOTA, 11. oktobra:
Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 12. oktobra:
47. obletnica v Našem domu v San Justo.

SOBOTA 18. oktobra:
Skupni izlet osnovnih šol v Glew.

Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 19. oktobra:
V Argentini materinski dan.

NEDELJA, 26. oktobra:
SLOVENSKI DAN in obletnica na Slovenski pristavi v Castelarju.

ZA SMEH

Odvetnika v avtu zadane kamion in avtu odtrga vrata. Ko pride policist, se mu advokat pritožuje zaradi škode na dragem avtu. Policist: „Kakšen materi-

alist. Pritožuje se nad škodo na avtu, ne opazi pa, pa da mu je odtrgalo roko.“
Končno advokat opazi, da mu lije kri iz rame. Zavpije: „Kje je moja zlata ura?“

Zorec Franc...

Nad. s 4. str.

v Italijo pa je prepeljal čez mejo Milana Zajca, enega izmed redkih, ki so se rešili iz morišč v Kočevskem Rogu.

Pot v Legiji ga je peljala od Št. Jošta v Rovte in od Vrhniko do Horjula. V Rovtah nad Logatcem pa je spoznal Marijo Kogovšek, ki je pred odhodom v Argentino v taborišču v Bartletti v Južni Italiji postala njegova žena. V Argentini so se jima rodili trije otroci: Janez, Marija in Darinka. V veselje pa sta jima še dva vnuka: Martin in Tomaž, sinova Marije, poročene s Francijem Sušnikom. V prvih letih po vojni je v begunstvu vsakdanost terjala

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI
1. oktobra 2003

1 EURO 235,19SIT
1 U\$S dolar 206,14SIT

Sobota, 4. oktobra 2003
Slovenska hiša

SLOMŠKOVA PROSLAVA slovenskih šolskih otrok

09:30 v cerkvi sv. maša za žive in pokojne učiteljice in učitelje

11:00 skupni nastop vseh otrok slovenskih osnovnih šol

Slovenska pesem naj živi!

Vabi šolski odsek Zedinjene Slovenije

Slovenska kulturna akcija

Helena Klemenc

razstavlja
olja in akrile

v soboto, 4. oktobra ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše. Razstava bo odprta tudi v nedeljo 5. oktobra po maši do 12.30 ure.

NAŠ DOM SAN JUSTO

Vabi na

47. OBLETNICO

V nedeljo, 12. oktobra 2003

- 11.00 zbiranje predstavnikov domov in narodnih noš v Našem domu
- 11.30 sv. maša za vse žive in rajne rojake iz okraja
- 12.45 dviganje zastav
- 13.00 akademija ob 100-letnici rojstva dr. Tineta Debeljaka, častnega člana Našega doma, sodelujejo pevci in recitatorji
- 13.30 kosilo v spodnjih prostorih
- 17.00 kulturni program. Slavnostni govornik g. Božidar Fink. Molierjeva komedija George Dandin ali Kaznovani soprog v režiji Blaža Mikliča, nato prosta zabava ob zvokih orkestra „Bratrance“.

Prijave za kosilo: Mici Malavašič-Cassullo 4441-5528, dr. Matjaž Ravnik 4484-0842

od njega vse kaj drugega kot mu dajala možnosti, da bi dovršil študije in se posvetil advokaturi, diplomaciji ali podobnim dejavnostim. Oprijel se je mizarškega poklica, v katerem se je izučil v preizkušeni mladostnih letih in ga spremenil v umetniško izražanje, ki mu tudi globoko leži v srcu.

Vpraša se lahko človek, kaj drži pokonci človeka, mu kaže jasno pot, da ne zbeha, in mu daje poguma vsakokrat, ko je postavljen pred odločilna vprašanja in izzive, podobne zgoraj opisanim? V pogovoru s Francem Zorcem je neprestano slišati, da so ga v sirotišnici, ki so jo vodile sestre usmiljenke, učile narodne zavesiti. In ponovno, da je kaplan na Dobrovi ponavljal: komunizem, nacizem in fašizem so sinovi iste matere diktature. Iz obeh prime-

rov poteka tudi očitnost, da so ga že iz mladih let usmerjali krogi z jasnimi nazorskimi gledanji, kjer so vera v Boga in upanje v Njegovo ljubezen, usmiljenost in pravičnost močne opore, s katerimi je mogoče zgraditi neustrašenega, pogumnega in razumnega človeka, komur težave ne pomenijo ovira, ampak pobuda za nov premišljen in odločen naskok. Te odlike označujejo tudi tokratnega slavljence, bodisi v okviru vsakdanjega dela ali v mnogih društvenih gibanjih, pri katerih sodeluje. V družbi take osebnosti se človek počuti varnega. Zato se mu želja, da bi se nastanil nekje na samem ni izpolnila, ker je dejansko in na srečo mnogih, za seboj nepričakovano potegnila kar dvajset slovenskih družin... in je tako nastalo krog njega „churrucarsko“

slovensko naselje v buenosaireškem predmestnem okolju San Martín.

Slepa vera v resnico in v pravičnost, katero priča v trdni doslednosti, mu je v službi za družbo večkrat postregla tudi s presenečenji. Presenečenja pa so bila toliko bolj trpka, kolikor je bila sleherni naloga opravljena z ljubeznijo in v prepričanju, da je ustreznost izraz duhovne plemenitosti. Ta vera pa je zgradila močno osebnost, človeka mirnega duha, ki lahko odkrito pogleda vsakomur v oči. Sleherni pa mu lahko tudi brezskrbno zaupa.

Mnogi, ki smo z njim delali ali živeli, mu ponosni in srečni za njegov čudoviti vzgled kličejo: naj bi Božja volja veljala tako, da bi mu nekdanji Šumljakov mlin dolival zdravja, sreče, poguma in obilnega zadovoljstva še mnogo leta!

“ Posredujmo sadove skupnega delovanja ”

33. Mladinski dan na Pristavi

5. oktobra 2003

Kosilo (golaž s špeclni) lahko rezervirate na telefona: 4628-5234 (Gaser) in 4661-1869 (Pavlovčič)

- 8:00 uri Začetek tekmovanj
- 11:15 uri Dviganje zastav
- 11:30 uri Sveta maša
- 13:00 uri Kosilo
- 18:30 uri Kulturni program
- IGRA: "Trije tički" (burka v dveh dejanjih)
- Režija: Miha Gaser
- Igro bomo izvajali tudi na predvečer, ob 20.30
- Nato prosta zabava!
- Sodeluje ansambel "BRATRANCI" in D.J.